บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาความเข้มแข็งของชุมชนโดยผ่านกองทุนชุมชนเมือง ในจังหวัดสมุทรปราการ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลทั่วไปของชุมชน
3. ข้อมูลด้านปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
4. ข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนด้านต่าง ๆ
5. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน
6. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยระหว่างกลุ่มชุมชนเมืองที่เข้มแข็งกับไม่เข้มแข็ง
7. การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนของประชาชน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากประชาชน สมาชิกชุมชนเมืองในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ในพื้นที่เทศบาล ที่ดำเนินการเก็บตัวอย่างโดยทำการสุ่มตัวอย่าง 3 เทศบาล คือ เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ และเทศบาลเมืองพระประแดง ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 53.0 และเพศหญิงร้อยละ 47.0 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36.2 ปี มีอายุสูงสุด 73 ปีและมีอายุต่ำสุด 20 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.6 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึง – ปวช. โดยมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรองลงมาคือ ร้อยละ 23.8 และระดับประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) ร้อยละ 18.0 และระดับปริญญาตรีร้อยละ 15.4 และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวนน้อยที่สุด ตามลำดับ สำหรับสถานภาพภายในชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.2 มีสถานภาพเป็นสมาชิก รองลงมาร้อยละ 37.4 มีสถานภาพเป็นคณะกรรมการ รองลงมาร้อยละ 12.8 มีสถานภาพเป็นผู้นำทางการ

กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเฉลี่ย 18.8 ปี ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 69 ปี โดยมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยเท่ากับ 10,018.56 บาท และมีรายได้ต่ำสุดเดือนละ 2,500 บาท สูงสุด 100,000 บาท และภายหลังจากเข้ากลุ่มกองทุนชุมชนเมือง กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ

18.5 หรือมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 1,850 บาท โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุด 1,010 บาท และสูงสุด 32,000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.8 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมามีอาชีพกิจการส่วนตัว ร้อยละ 19.0 และอาชีพค้าขาย ร้อยละ 18.8 อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.8 และมีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 8.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	166	53.0	
หญิง	147	47.0	
รวม	313	100	
อายุ			
20 – 30 ปี	123	39.4	อายุเฉลี่ย 36.2 ปี
31 – 40 ปี	89	28.6	อายุต่ำสุด 20 ปี
41 - 50 ปี	69	22.2	อายุสูงสุด 73 ปี
51 – 60 ปี	21	6.4	
61 ปีขึ้นไป	11	3.4	
รวม	313	100	
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	56	18.0	
มัธยมต้น	75	23.8	
มัธยมปลาย – ปวช.	96	30.6	
อนุปริญญา , ปวส. , ปวท.	38	12.2	
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	48	15.4	
รวม	313	100	
ระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาล			
1 – 10 ปี	142	45.6	เฉลี่ย 18.8 ปี
11 – 30 ปี	106	33.8	ต่ำสุด 1 ปี
31 – 50 ปี	53	16.8	สูงสุด 69 ปี
51 ปีขึ้นไป	12	3.8	
รวม	313	100	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
รายได้ต่อเดือน			
2,500 – 5,000 บาท	95	30.2	รายได้เฉลี่ย
5,001 – 10,000 บาท	149	47.6	10,018.56 บาท/เดือน
10,001 – 20,000 บาท	46	14.6	ต่ำสุด 2,500 บาท
20,001 บาทขึ้นไป	23	7.6	สูงสุด 100,000 บาท
รวม	313	100	
รายได้หลังเข้าเป็นสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองต่อเดือน			
1,000 - 5,000 บาท	41	13.1	เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1,850 บาท
5,001 - 10,000 บาท	80	25.6	ต่ำสุด 1,010 บาท
10,000 - 20,000 บาท	126	40.2	สูงสุด 32,000 บาท
20,001 – 30,000 บาท	30	9.6	
มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป	36	11.5	
รวม	313	100	
ตำแหน่ง สถานภาพ			
คณะกรรมการ	24	7.7	
สมาชิก	279	89	
ผู้นำทางการ	10	3.2	
รวม	313	100	
อาชีพ			
รับจ้าง	128	40.8	
ค้าขาย	60	18.8	
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	12.8	
เกษตรกร	27	8.6	
กิจการส่วนตัว	58	19.0	
รวม	313	100	

4.2 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของชุมชนตัวอย่าง พบว่า ก่อนมีกองทุนหมู่บ้าน มีกลุ่มกิจกรรมภายในชุมชน เฉลี่ย 2.5 กลุ่ม โดยมีค่าต่ำสุดของจำนวนกลุ่ม เท่ากับ 0 คือไม่มีกลุ่มเลย และมีค่าสูงสุดเท่ากับ 5 กลุ่ม ภายหลังมีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแล้วเกิดกลุ่มกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉลี่ย 4.5 กลุ่ม และมีจำนวนกลุ่มต่ำสุด 3 กลุ่ม และมีจำนวนกลุ่มสูงสุด 7 กลุ่มกิจกรรม จำนวนสมาชิกในกลุ่มกองทุนเฉลี่ย 40.4 คน โดยมีกลุ่มกองทุนที่มีจำนวนสมาชิกสูงสุด 270 คน และจำนวนสมาชิกต่ำสุด 20 คน โดยมีจำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่มกองทุน เฉลี่ยประมาณ 50,000 บาท สูงสุด 330,000 บาท และต่ำสุด 15,000 บาท และจำนวนเงินกู้ด้านสวัสดิการหมุนเวียนภายในกองทุน เฉลี่ย 28,000 บาท สูงสุด 100,000 บาท ต่ำสุดไม่มีการให้กู้ยืม (ในตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2
ข้อมูลทั่วไปของชุมชนตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
จำนวนกลุ่มกิจกรรมก่อนมีกองทุน			
1 - 2 กลุ่ม	19	50.0	เฉลี่ย 2.5 กลุ่ม
3 - 4 กลุ่ม	14	36.4	สูงสุด 5 กลุ่ม
5 กลุ่มขึ้นไป	5	13.6	ต่ำสุด 0 กลุ่ม
รวม	38	100.0	
จำนวนกลุ่มกิจกรรมหลังมีกองทุน			
3 – 4 กลุ่ม	18	47.7	เฉลี่ย 4.5 กลุ่ม
5 – 6 กลุ่ม	16	40.9	สูงสุด 7 กลุ่ม
7 กลุ่มขึ้นไป	4	11.4	ต่ำสุด 3 กลุ่ม
รวม	38	100.0	
จำนวนสมาชิกในกลุ่มกองทุน			
ต่ำกว่า 20 คน	10	27.3	
21 – 50 คน	11	29.5	เฉลี่ย 40.4 คน
51 – 100 คน	9	22.7	สูงสุด 270 คน
100 – 200 คน	3	9.1	ต่ำสุด 20 คน
มากกว่า 201 คนขึ้นไป	4	11.4	
รวม	38	100.0	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	หมายเหตุ
จำนวนเงินทุนหมุนเวียนในกองทุน			
10,000 – 50,000 บาท	18	47.7	เฉลี่ย 50,000 บาท
50,001 – 100,000 บาท	9	25.0	สูงสุด 330,000 บาท
100,001 – 200,000 บาท	7	18.2	ต่ำสุด 15,000 บาท
มากกว่า 200,001 บาทขึ้นไป	3	9.1	
รวม	38	100.0	
จำนวนเงินกู้ยืมด้านสวัสดิการหมุนเวียนในกองทุน			
ไม่มีการให้กู้ยืม	21	55.2	
10,000 – 50,000 บาท	13	34.2	เฉลี่ย 28,000 บาท
50,000 – 100,000 บาท	3	7.9	สูงสุด 100,000 บาท
100,001 – 200,000 บาท	1	2.7	ต่ำสุด 0 บาท
รวม	38	100.0	

4.3 ข้อมูลด้านปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การวัดระดับของข้อมูลของปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการวัดปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำถาม (ตัววัด) รวม 30 คำถาม จำแนกออกเป็นด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ 1. ด้านโครงสร้างทางสังคม 2. ด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ 3. ด้านการเรียนรู้และภูมิปัญญา 4. ด้านความสัมพันธ์กับประชาชนกับภาคราชการ และ 5. ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านละ 6 คำถาม โดยแต่ละคำถามมีค่าสูงสุดเท่ากับ 5.00 และค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.00 โดยผู้วิจัยกำหนดความหมายของระดับคะแนนในการแปลผล ดังนี้

ค่าคะแนน 1.00 – 2.50 เท่ากับ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนระดับต่ำ

ค่าคะแนน 2.51 – 3.50 เท่ากับ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 3.51 – 5.00 เท่ากับ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนระดับสูง

ซึ่งในรายละเอียดของคำถามการวัดปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในแต่ละด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างทางสังคม เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.11) สามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านโครงสร้าง

ทางสังคม สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านระบบการติดต่อสื่อสารภายในชุมชน อยู่ในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.45) ด้านความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างคนในชุมชน(ค่าเฉลี่ย 4.22) ด้านความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านการติดต่อสื่อสารภายในชุมชนกับภายนอก (ค่าเฉลี่ย3.96) ด้านความร่วมมือกับภาคีการพัฒนากับองค์กรอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.66) และด้านการรวมกลุ่มอย่างเป็นทางการ (ค่าเฉลี่ย 3.44) ตามลำดับ

ด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.31) โดยสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านระบบการจัดการตลาดของชุมชนเมืองอยู่ในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านเงินกองทุนที่ได้รับการจัดสรร (ค่าเฉลี่ย 3.32) ด้านความมั่นคงในการประกอบอาชีพของสมาชิกชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.14) ด้านทรัพยากรการผลิตของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.06) ด้านภาระหนี้สินของสมาชิก(ค่าเฉลี่ย 2.96) และด้านฐานะครอบครัวโดยรวมของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.74) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญา เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.24) โดยสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านกระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญา สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้และฝึกอบรมร่วมกันอยู่ในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.49) รองลงมาได้แก่ ด้านการกำหนดแผนงานโครงการด้วยความรู้ภูมิปัญญาของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.32) ด้านการได้รับความรู้จากปราชญ์หรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.10) ด้านเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมแก่ชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.06) ด้านการสร้างโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมแก่สมาชิกชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.01) และด้านความรู้จากเวทีชาวบ้านและการประชุม (ค่าเฉลี่ย 3.96) ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์ของประชาชนกับภาคราชการ เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านความสัมพันธ์ของประชาชนกับภาคราชการ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการชี้นำจากภาคราชการในการจัดตั้งกลุ่มกองทุนอยู่ในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.78) ด้านการส่งเสริมจากราชการในการจัดตั้งกลุ่มกองทุน (ค่าเฉลี่ย 3.61) ด้านการสนับสนุนจากราชการต่อกลุ่มกองทุนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.24) ด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับเทศบาล (ค่าเฉลี่ย 3.18) ด้านการให้ความรู้ การฝึกอบรมแก่สมาชิกจากหน่วยราชการ(ค่าเฉลี่ย 3.02) และด้านความสัมพันธ์กับพัฒนาการอำเภอ จังหวัด (ค่าเฉลี่ย 2.83) ตามลำดับ

ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.12) โดยสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้ ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกตรงเวลาอยู่ในระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) ด้านการสร้างเครือข่ายการจำหน่ายผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 4.35) ด้านการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน (ค่าเฉลี่ย 4.24) ด้านการตรวจสอบคณะกรรมการกองทุน (ค่าเฉลี่ย 4.04) ด้านการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 4.00) และด้านการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.86) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

ข้อมูลปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ด้านโครงสร้างทางสังคม	**1.00**	**5.00**	**4.11**
1. ระบบการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างคนในชุมชน	1.00	5.00	4.45
2. ระบบการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างคนในชุมชนกับคนภายนอกชุมชน	1.00	5.00	3.96
3. ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างคนในชุมชน	1.00	5.00	4.22
4. การรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรชุมชนหรือกลุ่มกิจกรรมอย่างเป็นทางการ	1.00	5.00	3.66
5. มีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาของชุมชนอื่นๆ หรือ ภาคราชการ องค์กรเอกชน	1.00	5.00	3.44
6. ความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในชุมชน	1.00	5.00	4.14
ด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	**1.00**	**5.00**	**3.31**
1. เงินกองทุนชุมชนเมืองมีส่วนเสริมสร้างการรวมกลุ่มกิจกรรมในชุมชน	1.00	5.00	3.32
2. ภาระหนี้สินของสมาชิก	1.00	5.00	2.96
3. วัตถุดิบ/ทรัพยากร เครื่องไม้ เครื่องมือ	1.00	5.00	3.06
4. การจัดการตลาด การจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้	1.00	5.00	3.79
5. ฐานะครอบครัวโดยรวมของสมาชิก	1.00	5.00	2.74
6. ความมั่นคงในการประกอบอาชีพของสมาชิก	1.00	5.00	3.14

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ด้านกระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญา	**1.00**	**5.00**	**4.24**
1. การกำหนดแผนงานการจัดการต่อชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง	1.00	5.00	4.32
2. การใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมกับชุมชน (ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน)	1.00	5.00	4.06
3. การเรียนรู้และฝึกอบรมร่วมกันเพื่อการพัฒนากลุ่มกิจกรรมให้แก่สมาชิก	1.00	5.00	4.49
4. การเปิดโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อกิจกรรมชุมชน	1.00	5.00	4.01
5. การให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	1.00	5.00	4.10
6. การรับความรู้จากการเรียนรู้ผ่านการได้เข้าร่วมเวทีชาวบ้าน และการประชุมต่างๆ	1.00	5.00	3.98
ด้านความสัมพันธ์ของประชาชนกับภาครัฐ	**1.00**	**5.00**	**3.23**
1. การฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกโดยได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ	1.00	5.00	3.02
2. การสนับสนุนจากภาคราชการอย่างต่อเนื่อง	1.00	5.00	3.24
3. หน่วยงานของรัฐเข้ามากระตุ้นหรือส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มกองทุนชุมชนเมือง	1.00	5.00	3.61
4. การกำหนดหรือชี้นำจากหน่วยงานราชการให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มกองทุนชุมชนเมือง	1.00	5.00	3.78
5. ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเทศบาล	1.00	5.00	3.18
6. ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพัฒนาการอำเภอ/จังหวัด	1.00	5.00	2.83

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	**1.00**	**5.00**	**4.12**
1. ชุมชนมีการบริหารจัดการที่มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะเครือข่ายกองทุนชุมชนเมือง	1.00	5.00	3.86
2. ชุมชนได้มีการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม	1.00	5.00	4.00
3. การตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง	1.00	5.00	4.04
4. สมาชิกกองทุนชุมชนเมืองมีการชำระเงินกู้ได้ตามระเบียบและตรงต่อเวลา	1.00	5.00	4.52
5. ชุมชนมีการสร้างเครือข่ายเพื่อจำหน่ายผลผลิต	1.00	5.00	4.35
6. ชุมชนและสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองได้กู้เงินไปใช้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของกองทุน	1.00	5.00	4.24

4.4 การวัดระดับความเข้มแข็งของชุมชนด้านต่าง ๆ

การวัดระดับความเข้มแข็งของชุมชน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำถาม (ตัววัด) รวม 30 คำถาม จำแนกออกเป็นด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ 1. ด้านการพึ่งพาตนเอง 15 ข้อคำถาม (แบ่งเป็น 5 ด้านย่อย ๆ คือ 1.1 ด้านการเรียนรู้ของกลุ่ม 1.2 ด้านการพัฒนาการผลิตของกลุ่ม 1.3 ด้านการแก้ปัญหาของกลุ่ม 1.4 ด้านศักยภาพของกลุ่ม 1.5 ด้านเศรษฐกิจของกลุ่ม) และ 2. ด้านความสามัคคีและเอื้ออาทร 6 ข้อคำถาม และ 3. ด้านการมีส่วนร่วม 12 ข้อคำถาม (แบ่งเป็น 4 ด้านย่อย ๆ คือ 3.1 ด้านการร่วมคิดร่วมวางแผน 3.2 ด้านการร่วมตัดสินใจ 3.3 ด้านการร่วมปฏิบัติ 3.4 ด้านการร่วมประเมินผล) โดยแต่ละคำถามมีค่าสูงสุดเท่ากับ 5.00 และค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.00 โดยผู้วิจัยกำหนดความหมายของระดับคะแนนในการแปลผล ดังนี้

ค่าคะแนน 1.00 – 2.50 เท่ากับ ความเข้มแข็งชุมชนระดับต่ำ

ค่าคะแนน 2.51 – 3.50 เท่ากับ ความเข้มแข็งชุมชนระดับปานกลาง

ค่าคะแนน 3.51 – 5.00 เท่ากับ ความเข้มแข็งชุมชนระดับสูง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนเมืองตัวอย่างทั้ง 38 แห่ง โดยรวมนั้น พบว่า ในด้านของการพึ่งพาตนเอง ของชุมชนอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.31) และจากการวัดดัชนี 5 ด้านย่อย ๆ สามารถเรียงลำดับ การพึ่งพาตนเองด้านต่าง ๆ จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการแก้ไขปัญหาของกลุ่มชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.65) รองลงมา ได้แก่ ด้านศักยภาพของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.23) ด้านเศรษฐกิจของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.11) ด้านการพัฒนาการผลิต (ค่าเฉลี่ย 4.02) และด้านการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.78) ตามลำดับ

ด้านความสามัคคีและเอื้ออาทร ของชุมชนทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.44) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งหมด อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) และจากการวัดดัชนีการมีส่วนร่วม 4 ด้านย่อย สามารถเรียงลำดับ การมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการร่วมปฏิบัติสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.15) ด้านการร่วมประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.02) ด้านการร่วมคิดร่วมวางแผน (ค่าเฉลี่ย 3.15) และ ด้านการร่วมตัดสินใจ(ค่าเฉลี่ย 2.75) ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

ข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชน

ระดับความเข้มแข็งของชุมชน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ด้านการพึ่งตนเอง	**1.00**	**5.00**	**4.31**
1. ด้านการแก้ไขปัญหาของกลุ่มชุมชน	1.00	5.00	4.65
2. ด้านศักยภาพของชุมชน	1.00	5.00	4.23
3. ด้านเศรษฐกิจของชุมชน	1.00	5.00	4.11
4. ด้านการพัฒนาการผลิต	1.00	5.00	4.02
5. ด้านการเรียนรู้	1.00	5.00	3.78
ด้านความสามัคคีและเอื้ออาทร	**1.00**	**5.00**	**3.44**
ด้านการมีส่วนร่วม	**1.00**	**5.00**	**3.23**
1. การร่วมคิดร่วมวางแผน	1.00	5.00	3.15
2. การร่วมตัดสินใจ	1.00	5.00	2.75
3. การร่วมปฏิบัติ	1.00	5.00	4.15
4. การร่วมประเมินผล	1.00	5.00	4.02

จากการวัดระดับความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ดัชนีการวัดตามแบบสอบถาม สำหรับการวิจัยครั้งนี้ สามารถจัดระดับของชุมชนเมืองออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ ชุมชนเมืองที่มีความเข้มแข็งระดับต่ำ 14 ชุมชน ชุมชนที่มีความเข้มแข็งระดับปานกลาง 5 ชุมชน และชุมชนที่มีความเข้มแข็งระดับสูง 19 ชุมชน (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

ข้อมูลการจำแนกชุมชนเมืองของจังหวัดสมุทรปราการตามระดับความเข้มแข็ง

ชุมชนเมือง	จำนวน (ชุมชน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
ระดับความเข้มแข็ง			
ต่ำ	14	36.8	
ปานกลาง	5	13.2	
สูง	19	50.0	
รวม	38	100.0	

4.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในจังหวัดสมุทรปราการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรวิเคราะห์จากกรอบคิดในการวิจัย โดยคัดเลือกแต่เฉพาะตัวแปรที่มีลักษณะเป็นตัวแปรช่วง (Interval Scale) เท่านั้น เพื่อความเหมาะสมต่อสถิติวิเคราะห์ที่ใช้ โดยกำหนดปัจจัยอิสระที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้ 2 ปัจจัยหลัก คือ **ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) 12 ตัวแปร** จำแนกเป็น **ปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล(สมาชิกกลุ่ม)** 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ **ปัจจัยทางด้านองค์กร (กลุ่ม)** 8 ตัวแปร ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในกลุ่ม จำนวนกลุ่มกิจกรรม จำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม ระดับโครงสร้างทางสังคม ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระดับกระบวนการเรียนรู้/ภูมิปัญญา ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม และ**ตัวแปรตาม (Dependent Variable)** คือ ความเข้มแข็งของชุมชน

เมื่อนำตัวแปรทุกตัวเข้าวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter-Multiple Repression Method) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) พบว่าตัวแปรทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์กันต่ำ (มีค่า corr น้อยกว่า .06) ซึ่งหมายความว่าสามารถใช้ตัวแปรทุกตัวเข้าทำการวิเคราะห์ในสมการพหุคูณได้ โดยไม่มีการเบี่ยงเบนผลจากค่าความสัมพันธ์กันเองของแต่ละตัวแปร (ตารางที่ 4.7) และจากสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่ามีตัวแปรอิสระทั้งสิ้น 2 ปัจจัยรวม 6 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน คือ ปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ตัวแปร ระยะเวลาที่อาศัยในเขตพื้นที่ ระดับรายได้ และปัจจัยด้านองค์กร (กลุ่ม) ได้แก่ จำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม ระดับโครงสร้างทางสังคม ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนเมืองเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้ 1. ระดับโครงสร้างทางสังคม 2. ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ 3. ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม 4. จำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม 5. ระดับรายได้ และ 6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

สมการถดถอยพหุคูณที่ได้มีค่า R^2 เท่ากับ .833 และ R^2 Adjust เท่ากับ .802 หมายความว่าสมการพหุคูณที่ได้สามารถทำนายระดับความเข้มแข็งของชุมชนเมืองได้สูงถึงร้อยละ 83 และปัจจัยอิสระทั้ง 6 ตัว มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในระดับที่สูงมากด้วย (ตารางที่ 4.6)

PRINCHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

ตารางที่ 4.6

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชน

ในสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ

ตัวแปร	B	SE B	Beta	T	Sig T
อายุ	-2.313	.554	-.052	-1.445	.075
ระดับการศึกษา	.134	.036	-.155	3.345	.098
ระยะเวลาที่อาศัยในเขตพื้นที่	.312	.158	.076	2.503	.032**
รายได้	2.536	.280	.139	4.760	.021**
ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม	3.431	.222	.113	3.420	.002**
ระดับโครงสร้างทางสังคม	3.353	.000	.161	3.788	.000**
ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	1.851	.650	.130	2.846	.001**
จำนวนกลุ่มกิจกิจกรรม	-.383	.357	-.046	-1.069	.381
จำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม	2.322	.254	.214	3.018	.016**
จำนวนสมาชิกกลุ่ม	-1.933	.499	-.333	-.428	.730

MR = 0.868 R^2 = 0.833 R^2 Adj = 0.802

B = 36.841 F = 45.456 Sig F = 0.000

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเข้มแข็งของชุมชนเมือง

จากผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในจังหวัดสมุทรปราการมี 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน ระดับรายได้ของสมาชิก ปัจจัยด้านองค์กร(กลุ่ม) ได้แก่ ระดับโครงสร้างทางสังคม ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม และจำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม ซึ่งสามารถสรุปแสดงในแผนภูมิที่ 4.1

แผนภูมิที่ 4.1

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเมือง

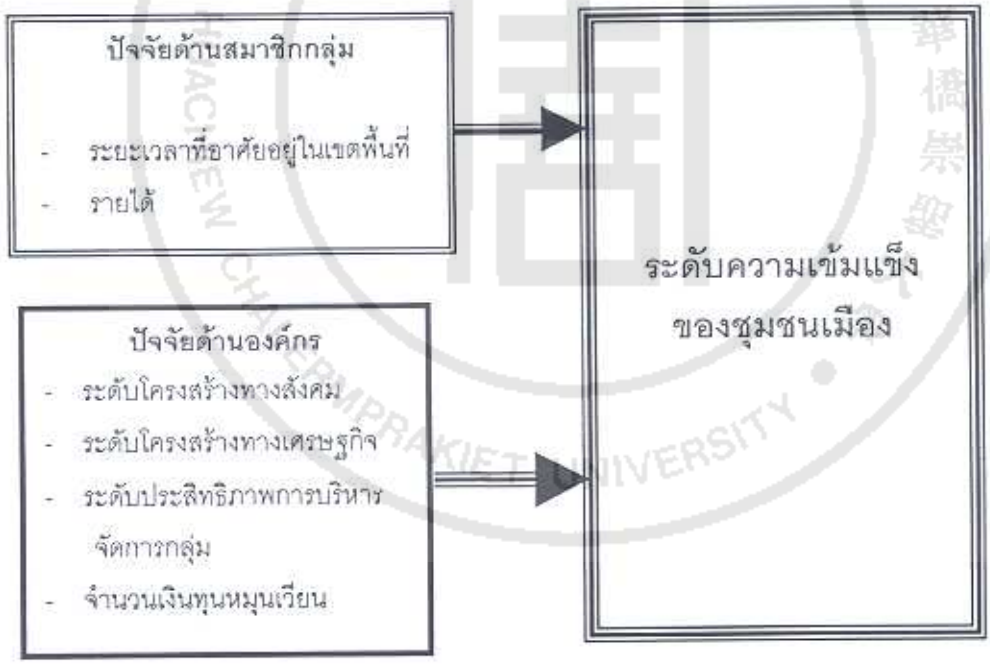

ตารางที่ 4.7

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในสมการถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	จำนวนสมาชิกในกลุ่ม	จำนวนกลุ่มกิจกรรม	ระดับโครงสร้างทางสังคม	ระดับการศึกษา	ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	ระดับรายได้	ระยะเวลาอาศัยในเขตพื้นที่	ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่ม	จำนวนเงินทุนหมุนเวียน	อายุ
จำนวนสมาชิกในกลุ่ม	1.00									
จำนวนกลุ่มกิจกรรม	-.320	1.00								
ระดับโครงสร้างทางสังคม	.210	.118	1.00							
ระดับการศึกษา	-.225	.212	.083	1.00						
ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	.014	.165	.028	-.210	1.00					
ระดับรายได้	.028	.246	.015	.082	.142	1.00				
ระยะเวลาอาศัยในเขตพื้นที่	.054	.038	.022	.005	.012	.002	1.00			
ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่ม	.011	.155	.003	.018	.038	.053	.042	1.00		
จำนวนเงินทุนหมุนเวียน	-.212	.084	.016	.112	.032	.022	.088	.115	1.00	
อายุ	-.315	-.338	-.088	-.115	.032	.031	-.252	-.083	.009	1.00

4.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยระหว่างกลุ่มชุมชนเมืองที่เข้มแข็งกับกลุ่มชุมชนเมืองที่ไม่เข้มแข็ง

ในการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่คาดว่าจะก่อให้เกิดความแตกต่างกันของกลุ่มชุมชนเมืองที่เข้มแข็งกับกลุ่มชุมชนเมืองที่ไม่เข้มแข็ง ครั้งนี้ผู้วิจัย ได้กำหนดปัจจัยที่คาดว่าจะมีความแตกต่างกันในกลุ่มชุมชนเมืองทั้ง 2 กลุ่ม **14 ตัวแปร** ได้แก่ **ปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล (สมาชิกกลุ่ม)** ได้แก่ ตัวแปร อายุ เพศ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ **ปัจจัยทางด้านองค์กร (กลุ่ม)** ประกอบด้วยตัวแปร จำนวนสมาชิกในกลุ่ม จำนวนกลุ่มกิจกรรม จำนวนเงินหมุนเวียนภายในกลุ่ม โครงสร้างทางสังคม โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ระดับกระบวนการเรียนรู้/ภูมิปัญญา ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม เมื่อนำกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเข้าวิเคราะห์ในสมการจำแนกประเภท (Discriminant function equation) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่บ่งบอกความแตกต่างของกลุ่มชุมชนเมืองที่เข้มแข็งกับกลุ่มชุมชนเมืองที่ไม่เข้มแข็งอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการวิเคราะห์จำแนกประเภทแสดงในตารางที่ 4.8 ถึง 4.11 โดยตารางที่ 4.8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยค่าสัมประสิทธิ์สห-สัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในตารางมีค่าต่ำกว่า 0.6 แสดงถึงการกำหนดตัวแปรทั้ง 14 ตัว นั้นมีความสัมพันธ์กันน้อย ซึ่งจะมีพลังในการจำแนกประเภทได้ดี

ตารางที่ 4.8

ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามของชุมชนเมืองทั้งสองกลุ่มในสมการจำแนกประเภท

ตัวแปร	เพศ	อายุ	จำนวนสมาชิกกลุ่ม	ระดับรายได้	ระดับการศึกษา	ระดับโครงสร้างทางสังคม	อาชีพ	จำนวนกลุ่มกิจกรรม	ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	จำนวนเงินทุนหมุนเวียน	ระดับการเรียนรู้และภูมิปัญญา	ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่ม	ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ	ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ชุมชน
เพศ	1.00													
อายุ	.146	1.00												
จำนวนสมาชิกกลุ่ม	.123	.225	1.00											
ระดับรายได้	.013	.216	.042	1.00										
ระดับการศึกษา	-.119	.025	-.126	.321	1.00									
ระดับโครงสร้างทางสังคม	.129	.214	-.026	.333	.115	1.00								
อาชีพ	.198	.069	.311	.126	.412	.042	1.00							
จำนวนกลุ่มกิจกรรม	.212	.083	.411	.116	-.212	.531	.028	1.00						
ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	.176	.312	.175	-.077	.138	.026	.119	.312	1.00					
จำนวนเงินทุนหมุนเวียน	-.153	.228	.312	.089	-.093	.053	-.009	.432	.326	1.00				
ระดับการเรียนรู้และภูมิปัญญา	-.173	.149	.371	.111	.007	.001	-.106	-.116	.412	.028	1.00			
ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่ม	-.242	.083	-.412	.210	.110	.053	.004	.428	.359	.511	.421	1.00		
ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ	.168	.102	.117	.211	.072	.043	.448	.518	.514	.382	.306	-.463	1.00	
ระยะเวลาอาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน	.129	-.231	.012	.116	.053	.321	.005	.053	.192	.362	.261	-.124	.185	1.00

ตารางที่ 4.9 แสดงผลความเหมาะสมของตัวแปรทั้ง 14 ตัวในการวิเคราะห์ จำแนกประเภท โดยแสดงค่า Wilk's Lambda ตั้งแต่ .4802 ขึ้นไป และค่าสหสัมพันธ์แคนโนนิคัล มีค่าสูง (0.8347) มีนัยสำคัญที่ระดับ .0000 และมีค่าไอเจ็นท์สูง (1.2432) แสดงว่ามีความแปรผันในระหว่างกลุ่มชุมชนเมืองที่เข้มแข็งและชุมชนเมืองที่ไม่เข้มแข็งมากกว่าความแปรผันภายในกลุ่มเอง แสดงว่าตัวแปรที่คัดเลือกสามารถจำแนกกลุ่มได้ดี (ตารางที่ 4.10) โดยค่าความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มทั้งสองกลุ่มออกจากกันสูงถึงร้อยละ 87.35 (ตารางที่ 4.11) โดยผลสรุปตัวแปรที่มีอิทธิพลจำแนกกลุ่มชุมชนเมืองที่เข้มแข็งกับชุมชนเมืองที่ไม่เข้มแข็งเรียงลำดับตามตัวแปรที่มีนัยสำคัญได้ 5 ลำดับตัวแปร ดังนี้

อันดับ 1 ระดับโครงสร้างทางสังคม

อันดับ 2 จำนวนเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม

อันดับ 3 ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม

อันดับ 4 ระดับความรู้และภูมิปัญญา

อันดับ 5 ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ

(ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.9

ลำดับตัวแปรที่คัดเลือกเข้าในสมการจำแนกประเภท

ลำดับ	ตัวแปร	Wilk's Lambda
1	ระดับโครงสร้างทางสังคม	.8265
2	ระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	.7116
3	จำนวนเงินหมุนเวียนในกลุ่ม	.7012
4	อายุ	.6731
5	ระดับรายได้	.6422
6	ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม	.6417
7	ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ	.5991
8	ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่	.5863
9	ระดับความรู้และภูมิปัญญา	.5843
10	อาชีพ	.5400
11	เพศ	.4916
12	ระดับการศึกษา	.4905
13	จำนวนกลุ่มกิจกรรม	.4841
14	จำนวนสมาชิกกลุ่ม	.4788

ตารางที่ 4.10

ค่าแคนโนนิคัลในสมการจำแนกประเภท

Fcn	Eiqen Value	ร้อยละ การกระจาย	ร้อยละ รวม	สหสัมพันธ์ แคนโนนิคัล	Wilk's Lambda	ไคสแควร์	Sig.
1	1.2432	100.0	100.0	.8347	.4802	221.49	.0000

ตารางที่ 4.11

ค่าการจำแนกกลุ่มในการวิเคราะห์จำแนกประเภท

กลุ่ม	จำนวน	การทำนายกลุ่ม	การทำนายกลุ่ม
กลุ่มชุมชนเมืองเข้มแข็ง 1	19	16 (ร้อยละ 84.2)	3 (ร้อยละ 15.8)
กลุ่มชุมชนเมืองไม่เข้มแข็ง 0	14	2 (ร้อยละ 14.2)	14 (ร้อยละ 85.8)
	33		

เปอร์เซนต์การทำนายกลุ่มได้ถูกต้อง : ร้อยละ 87.35

หมายเหตุ : คำนวนเฉพาะชุมชนที่เข้มแข็งสูงกับต่ำเท่านั้น ไม่รวมชุมชนระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.12

ค่าสัมประสิทธิ์แคนโนนิคัล เรียงลำดับตามความสำคัญของตัวแปร

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์แคนโนนิคัล	อันดับ
ระดับโครงสร้างทางสังคม	.5417	1
จำนวนเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม	-.4467	2
ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในกลุ่ม	.3183	3
ระดับความรู้และภูมิปัญญา	-.3029	4
ระดับความสัมพันธ์ของกลุ่มกับภาครัฐ	.2517	5

4.7 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเมือง

การศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางของการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเมืองในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเมือง
2. แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้เป็นลักษณะปลายเปิดโดยผู้ตอบจะได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกองทุนหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ พัฒนากรอำเภอ พัฒนากรจังหวัด และนายกเทศมนตรี

4.7.1. ปัญหาอุปสรรคในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

จากข้อมูลสามารถสรุปปัญหาการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนเมือง ออกได้เป็น 7 ประการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เวลาในการประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ร้อยละ 73.1
2. การขาดการประชาสัมพันธ์ และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน ร้อยละ 51.2
3. การขาดจิตสำนึกในการเป็นผู้นำ ขาดความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองของคณะกรรมการชุมชน ขัดแย้งทางการเมืองและส่วนตัว ร้อยละ 44.9
4. ปัญหาค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานไม่มี ไม่เกิดรายได้ ร้อยละ 25.0
5. การขาดการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จะทำกิจกรรมต่อเมื่อได้รับการกระตุ้นเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ ร้อยละ 21.1
6. ปัญหาการกีดกันเล่นพรรคเล่นพวก และแสวงหาผลประโยชน์ ร้อยละ 17.9
7. ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในชุมชน ร้อยละ 12.6

(ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

ปัญหาและอุปสรรคการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเมือง

ปัญหาอุปสรรคการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเมือง	ร้อยละ	หมายเหตุ
		มีผู้ตอบจำนวน 9 คน
1. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ไม่มีเวลา	73.1	
2. การขาดการประชาสัมพันธ์ และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร	51.2	
3. การขาดจิตสำนึกในการเป็นผู้นำของคณะกรรมการ	44.9	
4. ปัญหาค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงานไม่มี	25.0	
5. การขาดการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	21.1	
6. การกีดกันเล่นพรรคเล่นพวก และแสวงหาผลประโยชน์	17.9	
7. การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในชุมชน	12.6	

4.7.2 แนวทางการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเมือง

จากข้อมูลสามารถสรุปแนวทางการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเมือง ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ออกได้เป็น 9 ประการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. การคัดสรรหา ผู้นำองค์กรชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ มีเวลา เสียสละ และทำงานเพื่อส่วนรวมเข้าเป็นคณะกรรมการชุมชน ร้อยละ 74.2

2. การพัฒนาเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถ ในบทบาทหน้าที่ และการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการชุมชน และสมาชิก ร้อยละ 66.1

3. กระตุ้นการทำงานให้มีกิจกรรมผูกพันและต่อเนื่องตลอดเวลา ร้อยละ 56.9

4. การพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเป็นกลไกในการขับเคลื่อนทุกกิจกรรม ร้อยละ 44.3

5. การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข กิจกรรมชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 34.5

6. การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างงานใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์ ร้อยละ 23.3

7. การพัฒนาบทบาทหน้าที่องค์กรชุมชนทุกระดับ ทุกตำแหน่งหน้าที่ และขยายผลไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น ๆ ที่สามารถหมุนเวียนแทนกันได้ ร้อยละ 18.8

8. การพัฒนาบทบาทหน้าที่การประสานงาน ภายในองค์กร ระหว่างองค์กร กับทุกส่วนราชการและขยายผลไปสู่ความร่วมมือกับภาคเอกชน ร้อยละ 15.3

9. การส่งเสริมการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการพัฒนาระหว่างชุมชน ร้อยละ 9.8 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

แนวทางการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเมือง

แนวทางการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเมือง	ร้อยละ
1. การคัดสรรหา ผู้นำองค์กรชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ มีเวลา เสียสละ และทำงานเพื่อส่วนรวมเข้าเป็นคณะกรรมการชุมชน	74.2
1. การพัฒนาเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถ ในบทบาทหน้าที่ และการบริหารจัดการแก่คณะกรรมการชุมชน และสมาชิก	66.1
3. กระตุ้นการทำงานให้มีกิจกรรมผูกพันและต่อเนื่องตลอดเวลา	56.9
4. การพัฒนากิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ	44.3
5. การติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข กิจกรรมชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	34.5
6. การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างงานใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์	23.3
7. การพัฒนาบทบาทหน้าที่องค์กรชุมชนทุกระดับ ทุกตำแหน่งหน้าที่ และขยายผลไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น ๆ ที่สามารถหมุนเวียนแทนกันได้	18.8
8. การพัฒนาบทบาทหน้าที่การประสานงาน ภายในองค์กร ระหว่างองค์กร กับทุกส่วนราชการและขยายผลไปสู่ความร่วมมือกับภาคเอกชน	15.3
9. การส่งเสริมการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการพัฒนาระหว่างชุมชน	9.8